

## DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 16. kozoperska 1856.

List 42.

**Prava pot v nebesa ni v temi skrita.**

Pogovori zastran nekterih skrivnih verskih zmot.  
(Spisal P. Hicinger).  
(Dalje.)

Vernik. Lahko si res človek misli: Sveto pismo je bilo pisano po posebnim Božjim navdihovanji, torej se tudi ne more razlagati brez posebnega nebeškiga razsvetljenja; o pisanji svetih bukev so bili le nekteri sveti možje od zgoraj navdihnjeni, o razlaganji si tedaj tudi ne more vsak zase posebnega razsvetljenja z nebes prederzno obetati; zadosti je, de je Jezus Kristus svoji cerkvi tako pomoč zapustil, de svete pisma razlaga brez zmote v verskih rečeh. Pa kako je to, pri unih skrivnih novovercih še celo ženske drugim razlagajo svete pisma?

Duhoven. To je že posebna lastnija teh zmotencov. V prvih časih kersanstva so krivoverski montanisti imeli prerokinje, tovaršice svojiga začetnika Montana, na katerih glas so slušali; v srednjih časih je bilo med zmotenimi brati in sestrami prostiga duha nekaj enaciga; v novejših časih med protestansko ločino kvakarjev tudi ženstvo oznanuje svoje domišljevane razodenja, in med hernhutarji veljajo posebne duhovnice za ženski spol.

Vernik. Tedaj tudi tukaj ni nič noviga pod solncem.

Duhoven. Sicer se protestanti radi s tem znašajo in hvalijo, de smejo sploh brati svete pisma, in radi očitajo katolicanam, de je njim sveto pismo prepovedano; enake reči si domisljujejo in se z njimi ustijo tudi ti skrivni zmotenci. Pa katoliškim kristjanam sveto pismo ni odvzeto ali prepovedano, nasprot se še prestavlja v vse jezike, de bi bilo vsakterimu mogoče, se po prebiranji svetih bukev bolj poterovati v veri in svetim djanji, le to katoliška cerkev priporoča in zapoveduje, de naj nihče svetih pismen ne razlaga po svoji misli, temuč naj se derži nauka cerkveniga; naj zlasti neučeni berejo raji take dele svetiga pisma, kateri se lažje razumevajo, in so bolj pripravi v podučenje vsakteriga, zlasti se v to priporočajo bukve nove zaveze; in de bi kdo besed svetiga pisma kaj napačno ne razlagal v svojo pogubo, zatorej svete pisma v domačem jeziku, ktere lažje pridejo neučenim v roke, ne smejo biti na svetlo izdane brez potrebnih razlag in brez dovolitve višjih pastirjev.

Vernik. Zdaj jasno spoznam dobroto milostiviga Ljubljanskiga škofa Antona Alojzja, kateri lepo skerbi, de se bodo svete pisma na novo izdale v slovenskim jeziku in sicer z mnogimi razlagami; bukve nove zaveze so že izdane, kakor je bilo v Danici oznanjeno, dobo ho, si jih napraviti; doslej sim imel le liste in evangelije, kateri sicer za večji potrebo zamorejo zadostiti, ko se nam vsi verski nauki razlagajo v Božji hiši; pa ne bo od škode imeti kaj več.

**5. Od gnade Božje in od opravičenja.**

Duhoven. Pravo spoznanje Božjih resnic nas uči Božja beseda, ki se oznanuje v katoliški cerkvi; resnično pravičnost življenja pa nam deli Božja gnada, ktere za-

klad je ravno tako ohranjen v sveti cerkvi. Vemo namreč po katoliški veri, de je po grehu perviga človeka za ves človeški rod bila zgubljen perva pravičnost in svetost, in de je človeška moc po tem grehu za dobro oslajena, in v hudo nagnjena. Verujemo dalje, de je pa Kristus po svojim terpljenji in smerti nam vsim zadobil opravičenje, to je odpušenje greha, posvečenje in zveličanje, in de to opravičenje prejemamo v posvečujoči gnadi, ktero nam sveti Duh deli v svetih zakramentih. Verujemo tudi, de nam je Kristus zadobil in pripravil še drugo, namreč djanjsko gnado, po kateri je slabost naše duše ozdravljena, de zamoremo skušnjave premagati in se greha varovati, in nam moc dodeljena dobre za večno življenje zasluženja vredne dela opravljati. Pomudiva se nar pred pri posvečujoči gnadi Božji, ali pri gnadi opravičenja.

Vernik. Ze se mi dozdeva po tej njih besedi, de uni skrivni novoverci so v mislih od gnade Božje in od opravičenja enaki protestantom; saj so že zgoraj nekaj taci-ga dajali na znanje.

Duhoven. Res de, kar je naukov znanih od teh novovercov, vse meri na to, de so v nanku od gnade in opravičenja zlasti s Kalvinam snidajo, in delama z Lutram. Od opravičenja uči katoliška cerkev, de po njem je greh človeku čisto izbrisan in odvzet, in de je človekova duša po tem vsa posvečena, tako de nad njo nič ne ostane Bogu zoperniga. Sveto pismo jasno uči, de opravičenje se ne godi le odzunaj le po verhu, tako de bi greh znotraj ostal in le pokrit in nestet bil; zakaj David pravi: „Pokropi me z izopam in bom očisen, operi me in bom ubeljen bolj ko sneg. Stvari v meni čisto serce, in obnovi v mojim osereči praviga duha“. In sv. Pavel piše vernikom: „Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste“. (Psalm 56, 9, 12; 1. Kor. 6, 11.). Luter in Kalvin pa sta terdila, de po opravičenji greh človeku ni odvzet, de le ni pristevan in je pokrit s Kristusovim zasluženjem; po takim bi človek ne bil znotrej čist in svet. To se kaže de je tudi misel unih skrivnih novovercov; saj ko po njih misli greh po opravičenji ne odjenlje človeku gnade, je znamenje v tem, de po njih nanku sploh greh z gnado vred prebiva.

Vernik. To bi bila res cudna rec! človek zunaj pravičen, znotraj grešnik, in ta znotranji greh pred vsigavodočim Bogom pokrit!

Duhoven. To je sploh pri krivovercih, de so v svojih naukih sami sebi nasprot; pa kdor zapusti luc resnice, pri njem ni nič cudniga, de zajde v zmote. Za praviga kristjana pa tudi tukaj velja nauk, ki ga je katoliška cerkev izrekla od opravičenja, in sicer v Tridentinskim zbornu. (Sej. 6. p. 4.). Pa zdaj je drugo vprašanje, kako ali po kakošni poti de človek zadobi gnado opravičenja.

Vernik. Kakor nas uči katoliška vera, pri majhnih otrocih ni treba nobene posebne priprave za opravičenje, temuč le zakramenta svetiga kersta; pri odraslih pa je treba pokore, to je spoznanja in obzaloovanja grehov s po-

boljšanjem življenja, po tem pa svetiga zakramenta, ali sv. kersta, ali po sv. kerstu sv. pokore.

**Duhoven.** Le to vse je katoliška cerkev zaterdila v Tridentinskem zboru (Sej. 6. p. 9.), in vse se nahaja spričano po besedah svetiga pisma: Lepo govori Gospod sam po preroku: „Ako grešnik pokoro stori za svoje grehe, in ohrani moje zapovedi, bo živel in ne bo umerl“. Besede apostelnov pa so: „Delajte pokoro, vsak naj se da kerstiti v imenu Jezusovim“. „Mislimo, da se človek opraviči po veri“. „Kdor v Gospoda zaupa, bo ozdravljen“. „Kdor ne ljubi, ostane v smrti“. (Eceh. 18, 22. Dj. ap. 2, 38. Rimlj. 3, 28; 1. Jan. 3, 14.) Nasproti sta Luter in Calvin k opravičenju tirjala samo vero brez vsakterih del, in sicer zlasti tisto vero, po kateri mora človek prepričan biti, da je res opravičen; kerst je pri Lutru še ohranil nekaj notranje veljave, pri Kalvinu je ostal le vnanja navada, zakrament pokore pa sta oba odverгла. Tista vera pa, na katero sta se ta kriva učenika opirala, je prav za prav le prederzno zaupanje in nič boljšiga ne, zakaj desiravno se moramo na Božjo milost terdno zanesti, vendar brez posebniga Božjiga razodenja noben človek ne more gotovo vediti, da je res opravičen, kakor krivovercam nasproti uči Tridentinski zbor. (Sej. 6. p. 9.). Nekaj enaciga kakor pri unih krivovercih se nahaja tudi pri teh skrivnih novovercih; tudi pri njih velja le taka mrtva vera brez del; celo terdijo, da sveti kerst ne pomaga otrokam, da bi zamogli vsi zveličani biti, ako majhni umerjejo; spovedi pred Božjim namestnikom tudi terdo ne tirjajo, ter si zadosti štejejo, se samimu Bogu spovedati.

**Vernik.** To so pa vendar čudno zmešani nauki, cisto nasproti naukam sv. katoliške cerkve. Pa sim slišal, da kdor hoče biti med te novoverce sprejet, mora nekako skušno prestatiti.

**Duhoven.** Tudi meni je nekaj znano od nekake skušnje, pa ne vem, ali je vse res, kar se pripoveduje. Nar pred bi rekel, da gre tista skušnja na kaj taciga, kar se nahaja pri kvakarjih in metodistih; uni govorijo od notranje luči, ktera de enkrat, ob dnevi obiskanja prevzame človeka po posebni v sercu občutljivi poti; pri teh pa se po njih mnenji prestop v stan opravičenja godi kakor v enim hipu po posebnih notranjih strahovih in nepokojih, kateri človeka v sercu vsiga starejo, tako sicer, da se dostikrat tudi po vnanje čudno vije in kreti in v omedlevice pogrezuje. Le to je pri unih skrivnih zmotencih posebno, da po njih misli opravičenje ne zamore doiti vsakimu človeku, temuč le popred izvoljenim, kakor je učil Calvin; kdor bi tedaj po njih mnenji že pred odločen bil v pogubljenje, bi zastoj čakal na opravičenje.

**Vernik.** Zares zmeden nauk, da se Bogu usmili! Kdo bi po takim zamogel še kaj veseliga upanja imeti?

**Duhoven.** Še je eno vprašanje zastran opravičenja. Katoliška cerkev uči, da človek, ki je posvečujočo gnado, ali gnado opravičenja prejel, jo zgubi z vsakim smertnim greham, kakor je zaterjeno v Tridentinskem zboru (Sej. 6. p. 15.). Tako govori že prerok: „Pravični ne bo mogel ostati v svoji pravičnosti, kateri dan koli bo grešil“. In apostelj daje vsm zveličaven strah, rekoč: „Kdor meni, da stoji, naj gleda, da ne pade“. (Eceh. 33, 12; 1. Kor. 10, 12.). Luter in Calvin pa sta krivo učila, da se gnada opravičenja ne more zgubiti; noben greh, je uni govoril, pravičninu ne škoduje, samo naj veruje, pravični ne more grešiti; noben greh se mu ne šteje, je ta po svoje blodil. Uni skrivni zmotenci so močno enake misli; pravijo, da se gnada opravičenja ne more zgubiti.

**Vernik.** Ali si neki domisljujejo, da Bog tako posebno varuje tiste, po njih misli izvoljene? Sej vendar Jezus vsm veleval: „Ujte in molite, da v skušnjavo ne padete“. (Mat. 26, 41.). Ali menijo, da imajo posebne pravice, da jim je vse na prosto dano, naj počnejo, kar jim mar? Sej vendar zapovedi Božje za vse veljajo.

**Duhoven.** Na nekakošno stran bi se odgovor utegnil tukaj dati. Ti novoverci namreč mislijo, da Bog posebne djanjske gnade ne daje vsm ljudem, temuč le izvoljenim; ker pravijo, da človek vselej takrat greši, kadar gnade nima. V tej besedi pa sti dve zmoti, ki sti katoliški veri nasprot. Od djanjske gnade namreč uči katoliška cerkev, da jo Bog pripravlja in daje vsakterimu, le naj zanj prosi in z njo dela; tako je nauk razlagal že sv. Avgustin, tako je pričeval Tridentinski zbor (Sej. 6. p. 11. 14. 18.). Jezus sam uči: „Oče nebeški bo dobriga Duha dal vsm, kateri ga prosijo“; moč prositi pa mora biti dana vsakterimu, drugač bi Gospod ne bil vsm veleval: „Prositate, in se vam bo dalo“. (Luk. 11. 9 13.). Zmota je tedaj, ako so krivoverci, zlasti Calvin in za njim Janzeni terdili, da bi Bog gnade ne dajal vsakterimu; in ravno te zmote se deržijo ti novoverci.

**Vernik.** Pač mora nečast Bogu biti, ko bi kdo rekel, da on gnade ne pripravlja in ne daje vsakterimu; sej je Bog vendar dobrotljiv do vsih ljudi, in hoče zveličanje vsih.

**Duhoven.** Katoliška vera zastran djanjske gnade je dalje ta, da ta gnada človeka ne mora in ne sili, da kadar greši, dela le po svoji prosti volji, ker gnade noče ali ker se gnadi ustavlja; tako je bil nauk sv. Avgustina, tako glas Tridentinskiga zbora (Sej. 6. p. 11.). De se greh godi le po človeški hudobni volji, ne pa po pomanjkanji gnade, lepo Kristus naznanuje, ko Jude nagovarja: „Jeruzalem, Jeruzalem! kolikokrat sim hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja pišeta zbira pod perute, pa nisi hotel?“ (Mat. 23, 37.). Le Luter in Calvin sta krivo učila, da je človek samo kakor štor, kteriga Bog paha kamor koli, na dobro ali na hudo; in Janzeni je imel zmoto, da človeka gnada Božja tako sili, da mu prosto voljo zaderzuje, in za njim hodijo uni skrivni novoverci v zmoto, ktero je papež Klemen XI. posebej obsodil.

**Vernik.** Tako ostaja resnična, da hudobni človek bi vselej rad sebe zagovarjal; ne na svojo hudobno voljo, temuč na Boga bi raji dolg deval, desiravno je Bog dobrotljiv, svet in pravičen.

## **Iz Amerike.**

**List gosp. Lavtižar-ja, misijonarja v Ameriki, do gosp. Janeza Vovk-a.**

(Dalje.)

Zdaj bom na nektre vprašanja v tvojim pismu odgovoril. Zaderžanje Indijanc na povsod enako; saj je tudi na Kranjskim velik razloček med vasmi in farami. Indijani pri sv. Križu so po spričevanju škofa nar boljši. V nektarih vaseh, kamor duhoven le malokdaj zamore priti, so manj podučeni in torej bolj mlačni. Vender skorej vsi ljubijo katoliško vero in se zlo bojé jo zgubiti ali od duhovnov zapušeni biti. Veliko med njimi jih je tudi v resnici pobožnih, posebno pri sv. Križu. Kar posebno življenje duhovnu med njimi polajšuje in slajsa, je, ker ni nobene velike tatvine, nobene hude pravde, nobeniga pretepa, nobeniga nepokoja, nobene ječe, nobene ostarije (vender pa nekeri v Makinaku kupujejo žganje), nobeniga gledališa in plesiša, nobeniga velikiga bogatina ali odertnika in nobeniga berača, ki bi od hiše do hiše kruha prosil. Vender pa nismo v raju med zgolj svetimi. Ko bi bili Indijani sami svoji, ne pod oblastjo Amerikancov, in ko bi noben protestanski učitelj ali pridigar ne mogel k njim priti, bi bili še boljši, kot so. Veselo je, kako si nekeri prizadevajo zalezovanja protestantov vničiti. Pri sv. Križu so nar bolj iz tega namena družbo g. Weikampa povabili ondi se ustanoviti, da bi se protestanski učitelj ne vsilil. Leta 1835 so vsi tukajšnji Indijani, to je, v deržavi Mišigan zemljo vladi prodali. Ona jim je obljubila, jim vsako leto nekaj v denarjih dajati, nekaj v oblačilih, v orodji in živini, skerbeti, da bodo podučeni v vsih potrebnih vednostih. Nekoliko so tudi duhovni do-

bivali vsako leto od vlade, ne sicer kakor duhovni, ampak kakor učitelji Indijancev, in s tem denarjem so učitelje plačevali in sebi nar potrebni reči preskerbovali. Še 10 let bodo Indijanci navadno plačilo od vlade vsako leto prejeli; veliko zemljiša imajo spet lastniga, kteriga so spet od vlade kupili. V 10 letih bo pošel denar, kar ga je vlada Indijancem za vso njih zemljo obljubila, in potem bodo mogli sami skrbeti, kako bodo živeli. Mislim, da jim ne bo težko, če le vlada ne bo drugim (Belim, to je Amerikancem ali Ircem ali Nemcem) privolila se med njimi naselovati, ker ti Indijane v umetnosti in pridnosti prekosijo, in tako morebiti nehote uboge Indijane zatirajo in odpojajo. Tedaj le Bog vé, kaj bo z Indijanci in našimi misijoni potem, ko bodo teh 10 let preteklo. Vlada za naprej škofam in duhovnikom ne bo prav nič več Indijanskiga denarja dajala, temuče bo sama po svoji volji šole ustanovila in učitelje plačevala, ker veliko Indijancev je godernjalo in se pritoževalo, da duhovni nič ne storé za njih prid. Vlada oistro tirja od Indijancev in tudi ti sami hočejo, da se morajo angleškiga jezika učiti. Učitelji so pa neizrečeno dragi, in le malokteri hoče tukaj biti. Vender sedanjí škof so djali v večí vasi angleške učitelje, popred so bili samo indijanski učitelji, ki so samo v domačim jeziku učili. In to je tudi vzrok, da so Indijanci v nekterih vaséh protestanske učitelje sprejeli, ker so rekli: Mi potrebujemo angleškiga jezika, vi duhovni nam tega nečete preskerbeti, torej vzamemo take, ki nas ga bodo učili. In tako tudi vlada pravi: 20 let vi katoliški duhovni niste učili Indijancev angleškiga, zanaprej pa ne bote več plačila prejeli, mi bomo skrbeli, da se bo šolski denar prav k pridni Indijancev obrnil. Tako zanaprej škof, duhovni in kat. učitelji ne bodo nič od vlade dobivali, samo kar bodo Indijanci sami hotli dati ali pa drugi kristjani mogli pomagati. Jest zastran sebe sim kaj zadovoljin s tem, ker nobena reč mi ni toliko sitnosti in skerbi storila, kakor učitelja in šole preskerbeti. Ubogi škof so bili po zimi tukaj, in niso ne eniga dolarja imeli. Vlada, protestantje in večidel Indijancev so nas grajali, da šolski denar dobimo in za Indijane nič ne storimo. Uradnik Indijancev (agent) jim pripoveduje, koliko denarja je šlo za šole, škof v Detroitu je rekel, da je veliko več za Indijane izdal (iz dnarja misijonskih družb) kakor ga je od vlade prejel, kar je popolnoma verjetno; g. Mrak je dobival vsako leto 300 dol., in o tem je sam živel, Indijanske učitelje plačeval, in po moči cerkve oskerbljeval; kako je bil v stanu angleške učitelje v 3 vaséh plačevati, ker en sam mora 400 dolarjev na leto plačila imeti brez hrane, ali pa 200 s hrano. Agent jim je, to je Indijancem, rekel in tudi zapisano dal, da vsako leto pride na Indijane te okolice 8.000 dolarjev, škof so pa vender le 2.400 prejeli, od kterih zase niso vinarja obrnili. Zdaj nas sicer od te strani nobeden ne bo mogel obrekovati, tode sovražnik bo že kmalo kaj dobil. Mene zastran živeža prav nič ne skerbi, ker mi ne bo treba za učitelja skrbeti; če je Božja volja, da ubogi Indijanci ukljub vsem nasprotljejem pravo vero ohranijo, me bodo že preživili, saj tudi zdaj nisim od družiga živel, kakor kar so mi Indijanci dajali; šolski denar je šel za učitelja in šolsko pripravo. Hujši bo pa za škofe, ker imajo toliko reči preskerbeti. Bog bo vse preskerbel. Ni tako hudo pri nas, kakor v Afriki ali v marskterih drugih misijonih. (D. sl.)

## **Kerst v Ubuljanski mnski cerkvi in ubogi zamurski otročiči.**

(Dalje.)

Marsikoga bo morebiti mikalo, kaj več okolišin in zdév tih zamurskih otrok zvediti. Od njih domovine, staršev, vsužnjenja itd. nekoliko posnamemo, kolikor se otroci sami iz svojih žalostnih ali veselih zadev spomnijo in pripovedujejo, ako jih kdo izprašuje. Perva, Zejneb, pri sv. kerstu imenovana Ana Antonija Marija Jozefa, je more-

biti naj starši, neki med 11. in 14. letam. Ta sirota ni zamurka, ampak egipčanka, kakor se je še le po sv. kerstu od nje zvedilo, ko je bila bolj na tanko po svojih zadevah vprašana. Domá je v mestu Benisuefu, dober dan po Nilu od Kaire gori. Ko je bila Zejneb še prav prav majhna, ji je bila „Bahita“ mati z enim bratcem in eno sestro vred ugrabljena, v Kairo vlečena, in ondi mende od kristjanov odkupljena (mogoče bi bilo, da ravno od g. Olivieri-a, kteri je večkrat mater z otroci vred rešil iz sužnjstva, in če je kaj taciga, se bo morebiti še zvedilo). Nekteri pravijo, da mati še živi, drugi, da je že umrla, pravi deklacija. Njen oče „Horsid“, ako smo jo prav razumeli, je delal hrame za žito, in ko je bila Zejneb že precej odrasla, jo je bil nekda seboj vzel, ko je bil mende na delo šel v mesto Fom-el-Mahmudije, kjer se Aleksandrijski vodotoč ali kanal v Nil izteka. Enkrat ko očeta ravno ni bilo v hiši, ugrabi ubogo dekelce neusmiljen turk, jo v ladijo sune in gre z njo v Aleksandrijo, jo tam prodat. Uboga deklacija je vidila z ladije svojiga očeta, ki je tam ob vodi na skali sedel, pa iz strahu pred turkam ni smela klicati. Ti preubogi otrok! lahko si mislimo, kako ti je moglo v tem prežalostnim trenutku tvoje mlado serce pokati, ako ravno tvoje čutilo ni bilo še omikano. V Aleksandriji jo je bil uni ropar nekim kmetiskim ljudem izkupčeval, kteri so ob enim štacuno imeli, in je bila mende le kake 2 mesca pri njih, dokler je človekoljub Olivieri z denaram usmiljenih kersanskih rok iz sužnosti rešil. Gospé Ursulinarice pa so dobro zadele, da so med drugima dvema to deklacio sprejele, ki je zgoli pohlevnost in dobrotu, in ima vse lastnosti, biti svetnica, ako že zdaj ni. Ves čas, ko se je kersanskiga nauka za sv. kerst učila, nismo tudi le ene reči nadnjo spazili, kar bi se zamoglo greh imenovati. Ta otrok bo svojim blagoslovnim dobrotnicam zanesljivo veliko blagoslova od Boga pridobil, kteriga so tudi vredne, kolikor ljubezni, dobrotnosti in potepeljivosti, pa tudi obilnih stroškov s temi odkupljenkami imajo.

Druga, Hadiga, po sv. kerstu pa Johana Frančiška Marija Jozefa, je iz kraja Mindravije, nekoliko v stran od Višnjeve reke; za očeta nič ne vé, ker je bila še majhna, ko je na vojski umrl. Mati „Ajava“ je bila še živa, ko je bila sirota iz njeniga naročja iztergana. Dželabi ali sužnjolovci so jo vprico preuboge vdove matere ugrabili, in jo seboj vlekli. Hčerka in mati obé ste se jokale. Vé se spomniti, da je šla skoz kraje: Gamargó, Zejlá — skoz zgornji Egipt in skoz več prekupčevskih rok do Kaire, in je bila ondi prodana nekemu turku, ki je imel še več drugih sužnjev. Znati je, da je bila dolgo časa v Egiptu, ker je bila še majhna, ko je mogla svojo domačijo zapustiti, zdaj pa ni dosti mlajši, kakor Ana, če je morebiti celo ne preseže v starosti. Sicer pa je zamurskiga, nagliga duha, prav dovzetna za dobre nauke, mehčiga serca ter z solzami objokuje, ako se primeri, da jo premaga in svoje dobrotnice kaj razžali. Bila je od konca precej bolehná in še zdaj ni viditi prav terdniga zdravja, desiravno se je že zlo zboljšala.

Alhizija Karolina Marija Jozefa, pred kerstom imenovana Fatima, je nar manjši zmed treh kersenk in paj berže nima še nad 8. gotovo pa ne čez 9 let. Domá je iz mesta Arab-a v Kordofan-u nad Hartumam. Njen oče „Škeri“ je nekiga dne bolan (mende ranjen) z vojske prišel in je umrl. Mati „Hava“ (Eva) je še živeča, ko je moglo ubogo revše očetovski dom zapustiti. Ta deklacija, prava zamurka, v živo črne barve, je bila že v prvih otročjih letih posebne brihtnosti. Nekiga dne jo z manjši sestro in sestričino vred neusmiljen sužnjiški ropar ugrabi in v vrečo pobese pa na osla z njimi, da bi jih mende na bližnjim tergu dalje izpečal. Nameri se pa, da je bil tudi nekak nož v žakli, s kterim najdena zamurica o lepi priliki žakelj prereže in vsi trije otroci iz njega ali cepnejo ali izlezejo ter se rešijo in domú hité, ker ni bilo

še delec od doma. Tako srečna pa ni bila drugikrat, ko je s svojo sestrico ovce na polji pasla. Vojaki obé ugrabijo, ji vlečejo v Hartum ter ji prodajo, ali precej ondi, ali pozneje v Berberu sužnjim tergovcem. Ko pa do Kaire v takim žalostnim stanu pride, je bila tudi od svoje sestrice ločena, ki je bila drugam spečana kakor ona. Fatima je bila oddana v Kairi v hiši nekih zamurskih šivelj, ki so bile pa turške vere, in bilo je še več sužnje v tisti hiši. Bila je blezo precej časa v Egiptu, ker pravi, de je bila dosti manjši, kakor zdaj, ko je bila v Kairo prišla. Je še bolj otročja, kakor uni dvé, ker mnogo mlajši; prizadeva si pa posnemati kar nad unima dobriga vidi in je tudi sama znajdena ter ima sama veliko bistroumni misel. Drugikrat se kaj od njih posebnih bistroumkov in dobrih lastnij.

### D o p i s.

Iz Rima, 4. kozop. V cerkvi „Maria dell' Anima“ je bila dans, v god Nj. veličanstva avstrijskiga cesarja, slovesna sv. maša z zahvaljeno pesmijo, ktero je obhajal Msgr. Silvestri. Visoki in številni veljaki so bili pričujoči, kakor p. saksonski kraljevič, e. k. avstrijski poročnik, gr. Colloredo, knez Hohenlohe, prečast. Speyer-ski škof Nikolaj, prečast. Mogunski veliki vikari Lenning, in veliko družih tukaj prebivajočih nemških duhovnov in družih plemenitnikov in mestjanov, učenih, umetnikov in rokodelcev. Imenovani Speyer-ski škof so prišli v Rim 23. u. m. s 7 duhovni, med kterimi je več korarjev. — V Rimu se bo nova gotiška cerkev zidala, kar pa ne izhaja od Italijanov, ker rimskim poslopnikarjem ta zlog noče biti po volji, ki v svojih novih zidavah rajši nazaj v rimljanstvo segajo. Pred nekaj meseci se je namreč tukaj v mestu neka cerkev, svete Klare, poderla. Ta prostor je kupilo Belgijansko sobivališče, in misli ondi gotiško sobivališno ali kolegijalno cerkev zidati. Močno pa je pred vsim drugim želeli, de bi se dodelala v čistim gotiškim zlogu, zakaj redemptoriska cerkev, prva gotiška v Rimu, je sicer v špičastoločnim zlogu (Spitzbogenstyl) od nekiga Angleža izdelana, pa se vendar marsikaj nad njo pogreša.

### Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubliane. Pretečeno saboto je bil Ljubljancem in zlasti Ternovski fari zopet lep kosce duhovniga veselja prihranjen. Novi zvon, kteriga smo bili že enkrat v misel vzeli, je Ternovska duhovnija ta dan dobila. Lepši kakor vsak ženin ozalisan in ovenčan je bil popoldne ob eni od gospoda Samasa-ta skoz mesto peljan in velika množica ljudi vsih stanov je od vih strani hitela, to mojstersko delo nasiga slovečiga mojstra in umetnika gledat. Še nar bolj pa so se množice ljudstva zgostile med Baumgartnerjevo in Matevžetovo hišo, kamor je bila prišla procesija belooblečenih dekle in domačih duhovnov z banderei novimu zvonu naproti. Tam so ga prečast. Gospod fajmošter pokropili in po obmelitvi psalma „Afferte Domino itd.“ je bil novi častiljivi sklicevavec vernih kristjanov k službi Božji in k molitvi z veliko častjo med streljanjem in spremljanjem obilniga ljudstva v procesii na njegov prihodnji dom peljan, v tem ko so ga njegovi prihodnji tovariši z veselim priterkovanjem s turna veselo pozdravljali. Se več je bilo veselje, ko je zvečer nekoliko minut po angelovim česenji čustljivo, lepopoglasno in veličansko iz lin zapel ter se je jel po mestu razlegati. Pričujoči na glasbo umni so enoglasno terdili, de prav lepo poje in se z drugimi popolnoma vibrano vjema. Glas H ima in tehta 35 stotov. Prihodnjo nedeljo bo zahvala, de se je po Božji dobroti vse tako srečno obneslo in de je bil tudi varno v stolp pripravljen. Bo pa tudi darovanje ali ofer za zvon in za obilne cerkvene potrebe pri vsih duhovnih opravilih.

**Z Goreniskiga, 1. kozop.** V prijazni dolini pod stermim Babjim zobom, kjer se Bohinska sava hitro po skalovju peni in kakor de bi bila hribov in voske poti med njimi že nejevoljna proti ravnini dere, leži lokalija Bohinska Bela na meji med Bledam in Bohinam. Komaj se je za golim kamnatim homcam popotniku Blejski jezer skril, že se mu kaže in ga prijazno pozdravlja lepa cerkveca sv. Marjete na Beli. — Akoravno je domača vas velika in druge hiše preveč delec niso, če so tudi ljudje večji del razumni in korist šole dobro poznajo: vender le do nar novejši dobe šole niso imeli. Neutrudljivi sedanji duhovni pastir gospod M. Keršmanec niso mirovali, dokler šola ni bila napravljena, toda učenik je imel prav borno stanovanje in izbico za šolo so mogli v najem jemati. Letašnje leto so pa Belani brez dražih komisij po napeljevanji verliga svojiga dušniga pastirja iz stare mežnarije novo prav lepo poslopje sozidali. Učenik bo imel tri lepe sobe, da njih veliko fajmoštrov takih nima, šola bo svitla in zadosti prostorna. Prav na nobeno reč, kar je pri hiši potrebniga, ali kar bi se kterikrat utegnilo potrebovati, se ni pozabilo. Delo bo še to jesen doverseno. — Tudi cerkev je bila zlo zlo zanemarjena. Gospod Keršmanec so z velikim trudam napravili nove orgle, nove altarje, novo prav lepo bandero, povekšali, vredili in na novo obzidali so pokopališče, in mnogo družih reči, nektere prav lično, so z lastno roko naredili. Ker so tudi duhovsko hišo prav lepo popravili in povekšali, smem reči, da Belani veliko let nič posebniga dela za cerkev, za farovž in za šolo ne bodo imeli. Živa spričba nam je to, kaj stanovitna volja, neutrudljivo prizadevanje dušnih pastirjev in zedinjena moč ljudi zamorejo. Čast takimu gospodu, ki je ves vnet za omiko ljudstva in za lepoto Božje hiše, čast pa tudi Belanam, da so poslušali glas svojiga dobriga pastirja!

**Iz Tersta.** — o —. 5. kozop. so naš visokocastiti milostivi škof zvolili fajmoštra pri sv. Antonu v novim mestu, bivšiga e. k. učenika pravoverstva na e. k. gimnazii v Terstu, gosp. Matija Galant-a, v veliko veselje cele fare noviga mesta, kakor tudi vsih tajistih, kteri imenovaniga gospoda poznajo. —

Popolna umetnost trojniga jezika in druge lastnosti, kakor tudi njih dosedanje 20letno neutrudljivo delo v vinogradu Gospodovim, so obilen porok, de bodo sebi od visokocastitiga milostiviga škofa zročene ovčice, kterih je še čez 35.000, po tajistim potu proti večnosti vodili, kteriga nam je naš naj vikši Pastir pokazal. Ravno tako je podeljena fara sv. Ivan-a pri Paznu v Istri gospodu Jurju Jemič-u, kaplanu v Kastvu.

### Zamurčikam

keršenim in birmanim v Ljubljani letašnje roženkransko nedeljo.

O blagor vam! ste ropov dveh oteti:  
Tam sužnje teže, ki je vas morila,  
Tu dušne skrumbe, ki jo zdaj omila,  
Katoljska vam je cerkev v kopvi sveti!

De bli pa močni v gnadi bi prejeti,  
Vkrepi vas v birmi sveta moč mazila;  
Oblast nobena vas, nobena sila,  
Ak zvesti ste, ne more več podreti.

Oh varujte zakladov toljke cene,  
De Bog, vernivšim se iz dežele naše,  
Osrečevat' vam dá rojake vase!

Tvoj dragi venec pa, Ljubljana bela!  
Ki suznjih spón zamurčke si otela,  
Ne tu ne tamkej ti nikdar ne zvene.

Hladnik.